

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 33. ANULU XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 28 Aprile (10 Maiu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

„W. Ztg.“ din 5 Maiu publica urmatoarea:

Lege din 5 Maiu 1866:

ce are valoare pentru intregulu imperiu, afara de regatulu lombardicu-venetianu, si carea privesce la primirea bancnoteloru de 1 fl. si 5 fl. v. a. in tesaurulu statului.

Spre a pune statulu in acea pusetiune, de a satisface pretensiuniloru finantiale urcate prin incurcaturile si amenintiările resboinice din afara intr'unu modu, incatu pe de o parte sa nu se incarce poporele Mele cu inmultirea greutatiloru de contributiune, pe de alta parte, ca sa se sustina in putere rezultatele de pan'acum ajunse prin sacrificii mari finantiale si economice in intemeierea unei durari firme a tieriloru, aflu a ordina cu privire la § 9 din convenirea incheiata intre administratiunea de statu si banc'a nationala priv. austriaca din 3 Ianuariu 1863, dupa ascultarea consiliului de ministrii si pe bas'a Patentei Mele din 20 Septembrie 1865 dupa cum urmeza:

I. Impoternicirea data numai provisoriu acestui institutu dupa § 9 a pomenitei conveniri si dupa § 12 din statutele bancei nationale priv. austriace, de a tine in cursu bancnote de 1 si 5 f. v. a. se suspende cu diu'a publicarei acestei legi, si bancnotele de acesta categoria se voru lua asup'a administratiunei de statu.

De aceea aceste semne de valuta de 1 f. si 5 f. pierdu, incependu cu diu'a publicarii acestei legi, insusirea loru de bancnote. Bancei nationale priv. austriace i se ia indatorirea, de ale rescumpera, a le inregistra mai departe in codicele sele ca pre o datorie si ale trage in darile de sema publice ale cursulu de bancnote.

Din contra aceste bancnote de 1 si 5 f. se declara in puterea acestei legi de note de statu, se tina in cursu pana la incasarea loru de statu spre sarcina statului, se voru primi de catre tote cassele si diregatoriile provinciile la tote platirile, ce nu voru trebui sa se solvesca in urm'a vre-unei decisiuni deosebite de lege, in moneta sunatore, in locu de solvirea in valuta loru nominala si se voru da la tote solvirile statului, la cari nu va fi espresu otarita solvirea in moneta sunatore, in locu de solvire in valuta loru nominala.

De asemenea fia-care, fara esceptiune, e indatoritu in puterea acestei legi, in sa fara vatamarea decisiuniloru cuprinse in ordinatiunea imperatesca din 7 Februariu 1856 foi'a legi imperiale nr. 21, si in patent'a din 27 Aprile 1858 foi'a legi imperiale Nr. 63 a primi in platire aceste bancnote de 1 si 5 f. dupa intré-g'a loru valuta nominala.

II. Bancnotele de 1 si 5 f. se punu sub priveghierea comisiunei dela control'a datoriei de statu; aceea are de e radica acuratu numerulu cursulu acestoru pretiuri in diu'a de primire si a publica in tota lun'a o dare de sema despre cursulu loru care nu va trece preste 150 milioane f. v. a.

III. Banc'a nationala privilegiata austriaca e obligata in puterea acestei legi a presta statului in bancnote de categoria (appoints) mai inalta, equivalentulu pentru indatorirea luata asup'a statului la rescumperarea bancnoteloru de 1 si 5 f., pana la suma noteloru de cate 1 si 5 f. puse in cursu prin cooperarea comisiunei dela control'a datoriei de statu.

IV. Tempulu si modulu rescumperarei bancnoteloru de statu de 1 si 5 f. se va otari (defige) prin un'a lege deosebita.

Ministrulu Meu de finantie este insarcinatu cu esecutarea acestei legi.

Franciscu Iosifu m. p.

Belcredi m/p. Larisch m/p.

La demandarea p. n.

Bernhard cav. de Meyer m/p.

Evenimente politice.

Sabiu in 27 Aprile.

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu preagratosu prin decisiunea prea inalta din 30 Aprile a. c. a denumi pre consiliariulu reg. Guvernu transilvanu conte Bethlen, de consiliariu de curte extra statum la reg. tribunalu supremu transilvanu.

— Dela Fagarasiu audimu, ca in cerculu de josn s'aru fi alesu dep. D. colonelu Ursu de Margineni, ear alege-re pentru alu 2-lea se va tine in 8 Aprile. —

Se vorbesce ca deca aru cere trebuint'a se va publica unu „Manifestu catre popore“. Unu cor. alu lui Gratz. Tel. spune in privinta acest'a urmatoarele: — Manifestulu publicandu-se aru conchiamá dietele; Regimulu aru asterne representationiloru de tieri unu proiectu despre situatiunea, in carea au impinsu inimizii din afara imperiulu, avendu de scopu dejosirea si nimicirea monarchiei; aru asigura de nou in unu modu obligatoriu convocarea cea mai curanda a unui organu reprezentoriu alu imperiulu si acesta asigurare aru figura la unu locu de frunte in manifestu; dietei unguresci s'aru face concessiuni insemnate si concessiunile aru fi insemnate in acestu actu; in fine unu apostrofula simtiulu patrioticu si de jertfire alu prelatiloru bisericeii catolice, si alu instituteloru celoru avute va esprime, ca se voru aduce din partea acest'a jertfe coresponditoare binelui comunu.

Acestea aru fi ideile intre cari sa se misce asteptatulu apelu catre poporele Austriei. La consultarea acestui'a voru participa barbati de statu de diferite coloru politice, asiá incatu la redactiunea finala a acestui actu istoricu, afara de ministri se voru mai intruni si barbati de accia, ce de alte dati si-a castigatu merite la conducerea statului.

Scirea ce o respingeau mai multe diuarie, despre denumirea Archiducelui Albrecht de comandate sup. in Veneti'a se adevere-sce. In 5 Maiu au si plecatu spre Veron'a insotitu de Archiducele Rainer, colonelulu cont. Cappi, vice-colonelulu caval. de Franz si majorulu bar. Hermet.

„Militär Zeitung“ vorbesce in unulu din numerii mai prospeti despre armările in lantrulu Austriei, despre cari pana aci au pastratu o tacere adenca. Spune in sa ca pre langa tote amenintiările dela medianopte si media di, armata pana acum nicairi nu e pusa pre picioru de resboiu, ci numai in stare de resboiu, pentruca in regiunile respective voru, ca pe catu se va pute, sa se incungiuere o calamitate finantiala. Armata e gat'a de lupta si astepta numai comand'a imperatoriulu ei. Totu din considerare catre referintiele finantiale nu suntu inca ocupate locurile cele mai inalte in armata, ceea ce se va face numai in momentulu candu v'a fi declarat resboiulu. Ceea ce se vede si din impregiurarea, ca de brigadieri de trupe si de fortaretie suntu denumiti doispredece coloneli fara privire la rangulu loru. Despre situatiunea trupeloru promite din motive patriotice a pastra tacere, numindu numai vre-o cate-va persone, cari au primitu o positione mai insemnata in armata. Asiá la corpulu alu 9 de armata in Itali'a este denumitu de comandantu Ld. MC. conte Hartung; comand'a interimala a corpulu 7 in fruntea carui este caval. de Schmerling, fiindu acest'a bolnavu, o capeta L. d. MC. bar. Maroicic; comandantulu corpulu alu 6, gen. de cav. princ. de Liechtenstein, i s'a atasiatu gen. majorulu Rodic, brigadieriulu de pana aci din Timisióra. Gen. majorulu cav. de Weigl atasiatu pana aci langa comand'a generala din Prag'a se facu comandantu de fortaretia in Theresienstadt, Gm Conrad dela statulu de geniu deveni comandantu de fortaretia in Iosefstadt si Gm conte Gondrecourt, adlatu langa comandantulu generalu in Boemi'a. Alu doilea adjutantu generalu alu Majest. Sele Imperatului conte Coudenhove capata comand'a unei divisiuni de cavaleria la armata din Boemi'a. Brigadierii trupeloru de fortaretie din Boemi'a a si plecatu la locurile destinate pentru densii, si asiá trup'a este gat'a de a respinge ori ce atacu i s'aru face din afara.

Notele diplomatice se schimba mereu intre cabinetele. Se spune ca cetindu Imperatului cont. Mensdorff nota ministrului prussianu, in carea espunea dlu de Bismark ca armările in Veneti'a aru fi o amenintiare contra siguritatii Prussiei, aru fi observatu Imperatulu: „conte, nu ne remane alta, decatu sa ne batemu, si ne vomu si bate“. Mai departe se dice ca contele Karoly aru fi insarcinatu a cere declarari dela cabinetulu din Berlinu in privinta arangiamen-teloru intre Prussia si Itali'a. Ambasadorulu se dice ca aru fi si la aceea imputernicitu, a arata ministrului prussianu copi'a invoicei in-

cheiate între cabinetele de Berlin și Florența. (Se scria mai înainte încă prin diuare, ca o copia dela convențiunea (invoiel'a) făcuta între Itali'a și Prussi'a au venit în mâinile Austriei.)

În Tirol și în Veneti'a domnesce unu feliu de iritațiune de spirite. În Veron'a se desvôlta o activitate nespusa pentru mesurile de aparare. În dilele din urma s'a arestatu aci niscari individi italiani din Piemontu, la cari s'aru fi aflatu harthii fôrte compromisiatôre. Tirolesii ceru organizarea lor armata, că sa-i afle voluntarii garibaldiani gât'a.

În urm'a calatoriei locutiitoriului din Vienn'a cav. de Toggenburg la Veron'a, unde au avutu o conferința cu gener. cav. de Benedek, sa lâtise în Veneti'a faim'a, ca aru fi aprôpe dechiararea stărei de asedia.

Din Itali'a se scrie la A. Z. cu spiritele suntu fôrte iritate și ca transpunerea armatei pe picioru de bătaia a fostu primita cu entusiasm de tôte părțile. Pre lângă tôte acestea se dice acolo, ca suntu și de aceia, carii se temu, ca în trei septamâni potu sa vada militia austriaca în Milanu. De alta parte se afirmă, ca junimea italiana la cea d'antâiu provocare oficiala va fi tóta sub arme. Menotti Garibaldi s'a scrisu unui colonel Missori, ca tatăseu (Garibaldi) com-téza la 20 mii juni, la ce i s'a respunsu ca și copiii și bebrânii i stau la dispuseliune. Unu comitetu de femei este în inceperu de a se organiză cu scopu de a fi în sprijinulu corpurilor de voluntari. Din tôte părțile Italiei se spune ca entusiasmulu pentru resboiu este fôrte mare. Scirea despre investirea regelui cu putere dictatoriala se vede a nu fi întemeiată, pentruca în tempulu din urma se asigură, ca dorința espressa a regelui aru fi ca parlamentulu italianu sa remana în permanentia pe tempulu câtu va dură resboiulu. Scirile mai nôue din Florența dicu, ca Austri'a s'aru fi declarat, ca este gât'a ași reduce armat'a la statulu pe pace, deca Itali'a nu are de cugetu a atacă pre Austri'a. Itali'a sa fia respunsu, ca armările ei suntu coratu defensive și ca nu va luă nici decătu inițiativ'a. Printiulu Napoleonu a sositu în 4 Maiu în Florența.

Din Berlinu cetimu o telegrama din 4 Maiu, ca s'a dispusu cele de lipsa pentru de a se face gât'a de resboiu mai multe corpuri de armata și unu regimentu de infanteria. (cu altele s'a lătu aceste mesuri mai înainte). Se forméza bataliuni suplitori și tóta infanteria se radica la numerulu recerutu în tempu de resboiu. Recrutii nu se conchiama. Regimentele de calarime și immultiescu numerulu și se forméza escadrone suplitori de câte 140 de cai de tari. Artileria se mobiliséza. Se astépta o proclamatiune îndreptată cătra poporu.

Din Berlinu mai înregistrămu și o scire care aru avé unu caracter de pace. Se dice adeca, ca Russi'a și aru fi datu consimțimentulu la ide'a de congresu, readuse pe tapetu în modu confidentialu de Angli'a. Franci'a si-a aternatu dechiararea sea în privința acést'a, de consimțimentulu celorlalte puteri.

Fîindu ca amu pomenitu mai susu despre note, sa mai atingemu aici și despre cea îndreptată cătra cabinetulu saxonezu din partea Prussiei, în carea ministrulu de Bismarck cere deslusiri oficiale îndestulitôre despre pregătirile resbelice din Saxoni'a, adaugendu ca deca regimulu saxonezu nu va desarmă, Prussi'a se va vedé necesitata a luă mesuri resbelice contr'a Saxoniei. În urm'a acestor'a cetimu acum o scire din Frankfurt, din carea se vede, ca Saxoni'a au apelatu la federatiune, cerendu de aci o mijlocire, și spre acestu sferșitu s'a decisu o ședința estraordinaria a federatiunei.

Din Parisu aflămu ca în corpulu legislativu a vorbitu Thiers în favôrea păcei și ca tôte diuarele au aplaudatu acestei cuvântări. Despre Thiers se dice în altu locu, ca au avutu o întrevorbire lungă cu imperatulu Napoleonu.

Din Greci'a se scria despre pregătirea unei espedițiuni, carea sa rescôle Epirulu, Tesali'a și Macedoni'a. Scirile mai nôue vinu sa ne spuna, ca lucrulu e de a se reduce la o ceta de 200 de banditi, cari s'a ivitu în unele părți ale Atticei, cari nu au nici unu scopu politicu.

Note (tiduli) de statu.

Între varietăți (vedi nr. tr.) amu menționatu și noi despre aceste note de statu după semnalisările de prin pres'a dilei. Astadi avemu însasi legea în asta privința, publicata oficialu în W. Ztg. Legea ne straforma ide'a avuta până aci despre acést'a operatiune de finanțant.

Amintitul diuariu aduce și motivele, de care fu administratiunea finantiala necesitata la o astfel de mesura, carea deca numai surprinde, totusi are o influința insuflatore de grigă cu deosebire asupra banchierilor mari și mici și în deobște a tuturor celor, cari luca cu bani.

Eata unele pasaje în estrasu din diuariulu oficialu :

„Dechiarandu-se notele din circulațiune de câte 1 și 5 f., ce până aci erau spre sarcin'a banței nationale, semnele aceste de pretiu remanu acum, că și înainte neincungiurabilele mijlocitôre a le comerțului, în sume mai mici, ele voru trece și de aci încolo că și până acum din mâna în mâna, la platirea dărilor și altoru daturi și la totu feliu de platiri. Alta schimbare nu se face

decătu că posesorulu notelor schimbă debitoriulu (detoriulu, detorasiulu) va sa dica, atunci, candu se voru incepe platirile banței nationale în bani gât'a, nu se voru schimbă de banca, ci statulu ia detori'a asupra-si de a le schimbă.

Primirea îndetorierei de a schimbă aceste note și puterea legi de fatia pune pe statu în pozițiune de a primi dela banc'a nationala unu ecivalentu de note de categoria mai înaltă (de 10 f. 100 f. s. a. m. d. Red.) în pretiulu nominalu alu notelor celor mici, și ecivalentulu celu face banc'a statului involva (cuprinde în sine) immultirea pomenita a semnelor de bani în cursu.

Cifr'a mai apriata a acestei immultiri se va vedé după ce comisiunea de control'a detoriilor de statu va face cele prescise în art. II alu legi de fatia; din datele ce ne stau înainte resulta urmatoriulu computu.

Cursulu întregu alu notelor de banca de tôte categoriile, face după arătările din urma ale banței 343,597,316 f. Între acesti bani suntu note de câte 1 și 5 f. cam în suma de 112,000,000, remanu asiă dara de categoriile mai înalte adeca de 10 f., 100 f. și de 1000 f. cam în suma de 231,000,000. După art. III alu legi de fatia are banc'a nationala de a respunde statului pentru notele de 1 și 10 f. luate asuprași dreptu ecivalentu sum'a nominala de 112,000,000 în note de banca de câte 10 f., 100 f. și 1000 f.; voru fi dar după desfășurarea operatiunei în cursu, note de categoria mai înaltă 343,597,316 f., lângă care voru cerculă încă de ale statului cele de câte 1 f. și 5 f. acum note de statu numite, pre respunderea statului în suma de 112,000,000, care cifra după art. II alu legi pôte sa se urce până la maximulu de 150 milliône preste care însă nu se pôte trece.

Asiă dara presupunendu punerea în lucrare a acestei mesuri, pe viitoriu voru fi în cursu 343,597,316 f. bancnote de câte 10 f., 100 și 1000 f. va sa dica tocm'a atâtea bancnote câte suntu în tempulu de fatia, și afara de aceste încă alte 150 milliône floreni note de statu de câte 1 și 5 f.

Este învederatu lucru, ca o atare immultire a semnelor de bani austriaci are o influința nefavoritôre asupra referințelor valutei austrice. Nimenea nu pôte sa deplanga mai tare acést'a, că administratiunea finantiala imperatésca, carea de unu siru de ani si-a datu tóta silința sa restatorésca valut'a austriaca și carea până în tempulu celu mai prôspetu nu s'a feritu de ori ce jerfa de a execută câtu mai punctuosu actulu de banca și a respunde la obligamintele luate asuprași fatia cu banc'a.

Chiaru operatiunile din urma de finanțant ne dau dovêda limpede, ca încă și sub conjuncturile cele mai nefavorabile s'a deschis isvôre pentru acoperirea lipselor celor mai neaparate, cu care s'aru fi pututu ajunge oblierea, deca situatiunea generala politica nu aru deveni din di în di de asiă, încâtu mesur'a prin carea sa se pôte întempinâ ori ce eventualități, nu s'aru face pentru statu unu obligamentu nedelaturabilu.

Administratiunea statului însă și în situatiunea acést'a au eugetat seriosu la impregiurarea, de a lasă, încâtu numai va fi cu putința, nevatamata referința statului cătra banca, statorita prin actulu de banca și de a pastră caracterulu celu transitoriu (treccatoriu), mesurilor ce se întreprindu în interesulu celu mai înaltu alu statului.

După ce se arata ca legea acést'a nu vine în contradicere cu alte legi și mesuri în privința retrageri din cursu a acestoru note de banca de câte 1 și 5 fl. și mai departe, după ce arata ca circularea acestoru 150 milliône este unu ce neaparat de lipsă pentru comerțulu menuntu, continua :

„cu statorirea sumei de 150 milliône de note menunte nu s'a disu nici decum, ca aceste tôte trebue sa cerculeze.

Speranța de pace încă nu a disparutu cu totul, și îndata ce speranța acést'a se realizéza, o parte mare din ecivalentulu, ce va sa lu dea banc'a conformu art. III alu legi, statului, sa se întrebuinteze la retragerea notelor de statu de 1 fl. și 5 fl. Mesur'a acést'a asiă dara e de a se privi dreptu de o precauțiune pentru tôte eventualitățile și de aceea s'a și rezervatu în art. IV de lege pentru tempuri mai ulterioare, otâriri asupra retrageri acestoru note din cursu, pentruca aceste otâriri se voru îndreptă esentialmente după mesur'a, în carea va fi silita administratiunea finantiala a face întrebuintiare efectivă de acést'a lege.

Intervenirea comisiunei de controlu va fi în fine pentru publicu garantia sigura chiaru și pentru observarea apriata a marginilor desemnate în lege . . .“

Dela diet'a Ungariei.

Spre întregirea celor deja cunoscute, despre comisiunea de șapte dieci și șese, adaugemu, ca decursulu consultărilor de astadi (3 Maiu) fû regulatu prin o propunere a unui subcomitetu de cinci, care propunere fû primita de comisiunea de mai susu încă la 5 Aprile. Propunerea cuprindea șapte puncte, dintre cari celu d'antâiu lasa întrebare deschisa, deca comisiunea de șeptedieci și șapte sa statorésca mai înainte, în privința afacerilor comune, numai principiile de capetenia conducătore și sa le propuna casei reprezentantilor, séu sa se apuce numai decătu de elaborarea de

proiecte detăiate de legi. In această privință asiă dara au otăritu comisiunea, ca ea va a se restringe deocamdata numai la statuirea principiilor de capetenia. Alu doilea punctu alu propunerii amintite au fostu, ca afacerile comune sa se desemne numai in generalu, alu treilea punctu inșă, ca afacerile singuratiche sa se cercumscribe mai de aprôpe. Spre a corespunde acestei probleme, insarcinã comisiunea pre unu subcomitetu alesu, constatoriu din 14 membri cu indeplinirea elaboratului respectiv, care elaboratu apoi sa se asterne la tempulu seu comisiunei de sieptedeci si siese si mai pre urma casei reprezentantilor spre desbatere. Dupa solutiunea acestoru doue puncte, comisiunea va trece in intiesulu instructiunei ce o va primi dela cas'a reprezentantilor la desbaterea celorlalte puncte ale propunerii de mai susu. Menționatulu subcomitetu de cinci spre-diece, ce se compune din dd. cont. Iuliu Andrassy, c. Georgiu Apponyi, Antoniu Csengeri, Franc. Deák, b. Ios. Eötvös, Em. Fest, Col. Ghyczy, Stef. Gorove, Ernestu Hollán, Em. Ivanka, Melch. Lónyay, c. Em. Mico, Paulu Nyáry, Paulu Somsich si Col. Tisza, si va incepe lucrările sele in in 5 ale lunei lui Maiu n.

Siedint'a cea mai de aprôpe aru fi de a se tine nu in 4 ci 7 ale lui Maiu n. —

Declarațiune.

La articlu din Telegrafulu român nr. 28 10/22 Aprile 1866 espedatu Brasiovu 6 Aprile 1866 de unu anonim sub titlu: **Cu privire la organizarea Sinódeloru parochiali.**

De ôrece acestu plinu de veninu, de calumnii, de denunțiatuni false, de atacuri de onore si de minciuni nerusinate cu reutaciune de anima, si cu tendințe diavolesti in lume imprastiate, scrisu articlu, cu tôte serioșitatea a onôrei vatemate cere, că sa nu crutiãmu nici un'a din mijlôcele legale, si apte spre descoperirea machinationiloru intrigante, cu care s'au incercatu malitiosulu carturariu, si calumniatorulu scribentu se preocupe, si se seduca opiniunea publica, că sa atraga cele mai dureroșe neplaceri asupr'a membriloru fruntasi dela comun'a bisericeii nôstre, si se sadêșca ura si discordia intre fratii de unu sange,— asiã si pâna atunci pâna candu vomu veni prin procesulu formalu in pusetiune a nimici suspiciunile si invinuirile cele necurate a le anonimului scribentu, poftimu pe onorat'a redactiunei a Telegrafului romanu, că sa dea locu in prefiuitulu ei diariu presentei nôstre Declarațiuni spre sciint'a on. publicu, cu acelu adausu, ca la vremea s'a totu prin acestu organu nationalu vomu impartasi si rezultatulu procesului acestui'a.— Iara pentru acuirarea dela onorat'a redactiunei a numelui anonimului reutaciosu, va urmã cele de lipsa prin forulu competintu.

Brasiovu 23/11 Aprile.

Representatiunea bisericeii române ortodoxe orientale a santului Nicolae.

Rececreati amu datu publicității si „declarațiunea“ de mai susu, crediundu ca publiculu cetitoriu nu ni o va luã dreptu de abatere dela cele exprimate de noi la articlulu dto Brasiovu 25 Aprile, publicatu in nr. 30 alu T. R., din cauza ca acêș'a e „declarațiune“ dar nu discussiune. Incãtu pentru celelalte trecemu preste ele si repetim din nou cele dîșe in nota nôștra din nrulu citatu.

Bucovin'a. Aflãmu in „Concordia“ urmatôrea corespundintia: Cernãuti in 12/24 Aprile 1866. Astadi s'au tinutu a 9-a adunare generala a societãtii, ce pórta numele Majestãtii Sele Imperatesei nôștre Elisabet'a, si care prin contribuiuri ale comuneloru si proprietariloru nostri fu formata cu scopu, de a cresce copii orfani si serimani, fãra deosebire de natiunalitate si confessiune. Viediundu unii patrioti, cumca averea acestei societãti nu sporesce in tempurile aceste grele s'au decisu a luã parte cá membri, si au datu nainte de adunarea generala dechiararea loru cu intentiunile cele mai umane, provocati fiindu de presiedintele societãtii eppulu Eugeniu Hacman spre acêș'a prin secretariulu consistorialu Anton Sienbach.— Dupa statutele acestei societãti membri noi se primescu de câtra directiunea ei, fãra condițiune, decãtu dechiarare, si fãra cá directiunea sa aiba dreptulu a refusã primirea. Totusi mentionati patrioti, asesosori cosistoriali, profesori de teologia, proistosii de seminariulu diecesanu si altii, nefiindu espresu primiti, deciseru a luã parte la acêșta adunare numai cá ôșpeti.

Presiedintele societãtii episcopulu Hacmanu deschisa adunarea cu o cuventare, si vicepresiedintele Alth espuse starea ei; unu directoru ceti raportulu despre avere, secretariulu societãtii despre numerulu copiiloru orfani, sustinuti din banii societãtii. Din raportulu din urma se vede, ca 37 de copii suntu rom. cat., 5 ovrei, 3 luterani, 2 uniti si numai doi de legea ortodoxa, macaru ca poporul ortodoxu sustine institutul acêșta. Sienbach face propunerea, cá spre castigarea noiloru membri directoriulu sa se adresedia la persône destinse, provocandu-le la participare. Pãna a nu se pune propunerea acêșta la votare, secretariulu D. R. enei întreba pe presiedintele,

ori de potu luã parte la votare si membri nou intrati. Atunci presiedintele uitandu pusetiunea s'a, si cugetandu-se numai episcopulu spuse, ca elu au invitatu preotimea s'a la participare, dar ea n'a respunsu la provocarea lui mai departe, ca primirea noiloru membri la votare nu pôte aflã locu, cãci directiunea are dreptulu primirei. La observarea, ca adunarea generala sta preste directiune, secretariulu societãtii protestã, radimandu-se mortisiiu pe cuvintele statutelor. Propunerea dlui Bozdech a se intrerumpe siedint'a si a se face destulu formalității, inca nu afla gratia inaintea presiedintelui, carele indemnatu de vicepresiedintele Alth arata unu paragrafu ce spune, ca membri se invita prin scrisori la adunarea generala, ear cei noi nu-su invitati, ei au pututu sa intre eri seu sa se scôle mai de diminția si sa se insinueze pentru primire s. a. s. a. Viediundu suspomenitii demnitari acêșta tractare, esira cu totii indignati din sala episcopêșca, nevoindu a se espune si mai departe la atacuri atãtu de vatematôre. Atunci episcopulu esclamã: „aceti'a suntu preoti? Asiã facu ei factia cu episcopululoru? Nu-mi trebuie asiã medulari! Dar nu le voiu iertã eu acêșta!“ Acum judece cetitorii si intregu publiculu! Unu institutu de binefacere, la care din inima curata au venitu barbati, ce stau in fruntea diecesei prin onestitatea, cultur'a si pusetiunea loru, pôte sa infloreșca, decã conducatoriulu lui astfelu sa pórta? Pôte unu barbatu cu simtiu de onôre sa sacrifice ce-va si sa afle o primire atãtu de indignatôre?

Dar mai multu de cãtu tôte aceste ne supera portarea episcopului nostru fatia cu clerulu seu celu inaltu, pentru ca inaintea unoru straini, preoti catolici, Germani, Jidovi, Lesi, meseriesi o in frunta, inaintea unoru straini, cu carii episcopulu i place a se impretini si a se incungiuã, eschidiendu pe ai sei, arunca elu preotimei sale, ca nu au implinitu detori'a s'a, ca se indesesce la adunarea generala, ca cade cu usi'a in casa, ca va sa precipiteze primirea, si ce vi se pare de aceste tôte? N'amu fi vorbitu de portarea acêș'aa eppului, decã aru fi ea singulara. Dara este o sistema a Preasantiei Sale, de a neconsiderã pe ai sei, si de a protege pe cei straini. Dovedi avemu destule. Cum sa aflãmu cinste la acei straini, decã capulu bisericeii nôștre afla de bine a tractã preotimea cea mai inalta a nôștra, si pe toti ai nostri intr'unu modu asiã de de superatoriu? Se vede apriatu, ce abisu esiste intre preotime si episcopulu ei! Asiã nu pôte sa remana mai departe, asiã nu pôte infloři bisericea nôștra! Sperãmu ca preotimea acêș'a se va purtã cu demnitate si va cere satisfacerea onôrei sele. Cãci pâna candu sa suferimu, pentru ca voim a ne implini detorii sante? Pãna candu sa ne vedemu neconsiderati chiaru la institute radicate si sustinute cu sudôrea nôștra, precum acelu Elisabetinu precum la scôlele nôștre natiunale? Ce feliu! Fondulu religiunariu subventiunêza institutul elisabetinu pe anu cu 108 fl.; comunele nôștre au contribuitu la elu peste 10,000 fl., proprietari nostri o suma fôrte insemnata, si pentru acêș'a numai doi copii de legea ortodoxa afla spriginu cu 2 fl. pe luna? Care va sa dica unu institutu radiecatu in banii nostri a devenitu prin prepusii lui unu institutu simplu pentru staini! Nu scim, ce sa mai dicemu de necasulu sufletulu, vadiendu, ca chiaru acêș'a, dela care putemu asceptã si suntemu indreptãtiti a cere spriginu, ne tîne de prea neinsemnati, cá sa ne iee in privire. Ce sa mai spunemu de ceialalti pasi ai episcopului, de secretariulu seu catolicu, de minunat'a sea epistolie in caus'a sinodului, care si bate jocu de barbati onesti, si-bate jocu de societatea nôștra pentru cultura si literatura, si-bate jocu de foile nôștre române? Rabdãmu atãtu pâna ni se umple pãharulu de ameraciune, si apoi suntemu nevoiti a-lu desiertã, usiurandu-ne prin spunerea dorerei nôștre la fratii, cari ne voru spriginã.

Principatele române unite.

Bucuresci 20 Prieru (2 Florariu). „Succesulu este sicuru, ne dice iarasi o depesia ce primimu astadi. Ultim'a otãrire a conferintiei pentru alegerea unui Principe pamentenu nu este decãtu cea din urma cercare spre a luã ori ce pretestu puteriloru oposanti. In orice casu Carolu este otãritu a veni.“

Ministrulu din intu a tramisu o circularia telegrafica in tóta tiér'a in care spune: guvernulu a primitu sciri dela agintele seu din Parisu, d. Balacianu, ca Principele Carolu a fãcutu cunoscutu oficiale la Parisu c'a primitu corón'a ce i-au oferitu Romãni.

Peste putinu daru, Carolu I va fi in mijloculu nostru, cãci vomu stãru in voint'a espresa prin votulu natiunei.“

„Aflãmu ca consulele francese din Bucuresci a primitu dela guvernulu seu instructiune a declarã la toti ca Franci'a nu patronêza candidatur'a nici unui romãnu.

Franci'a dar recunôșce suveranitatea popôreloru s'au voturiloru lor.

Au venitu inșã, se dice, si not'a diplomatica, despre care amu vorbitu de atãtea dile in „Romãnulu“, si care cere cá, dupa

intranirea constituantiei, sa se consulte din nou deputatii ambeloru pãrti (sic) ale Romaniei deca voru mantinerea unirei, sãu despãrtirea. Majoritatea deputatiloru de dincoace si a celoru de dincolo voru spune otãrirea lor, in diu'a de 28 Aprile, pe delulu metropoliei. Ei voru declarã in fati'a Europei, ca nu este romãnu care sa voiesca despãrtirea, ca nu este nici unulu care sa nu scia ca acest'a aru fi peirea, aru fi uciderea, adeca rusificarea Romaniei. — Ei voru spune ca in ajunulu caderei Poloniei, Russi'a se interesã a o vedẽ constituita in republica. Astadi ea staruiesce sa ne alegemũ domnu pamentenu pe trei ani. Sõrtea Poloniei stã de fatia, spre a ne spune unde ducu consiliile si simpatiele Russiei. Sõrtea Italiei ne arata din contra la ce rezultate mari, fericite duce stãruinti'a, otãrirea, de a remanẽ o natiune libera si mare.

„Romanulu.“

Reproducemũ totu dupa „Rom.“ urmatõrele depesie, din care se vede, ca alegerile nu au fostu asiã de libere, dupa cum s'arufi asteptatu. : Craiova, 2 Maiu 1866. Domnulu redactoru alu „Romanulu.“ Deca tõe alegerile se voru fi fãcutu la noi, apoi Adunarea ce se convõca nu põte representã vointi'a natiunei. Alegerile la noi de-si persõne onorabile, in sa suntu fãcute prin presiunile administratiei cã si in tempulu lui Cuz'a.

Delegatii : M. Quinez, G. Argintoianu, G. Diclescu, C. Haralãmbie, N. Naulescu, Brabovano, A. Stolojanu, N. C. Zatrẽnu, C. Mihaiu.

Rãmnicu Saratu 1 Maiu. In alegerea deputatiloru orasiulu Rãmnicu-Saratu administratiunea a esercitatu cea mai mare actiune cãci subprefectii, ajutõrele lor, primari si notari cã delegati a imbrãncitu si lovitu pe unii din noi peste mãni la semnalulu alegerei biuroului, vadiendu atãtea presiuni ne amu si retrasu din adunare, cu tõta opunerea ce ni se facea de jandarmi ce tãneau usiã inchisa. Dupa scaparea nõstra de acolo amu intãlnitu pe d. presiedinte alu Trib. pe strada, cãrui'a i-amu detailatu tõe suferintiele nõstre.

Vadiendu ca tõe cele pãna acum'a petrecute suntu unu siru de ilegalitati sub reserva de a ve aretã in detailu cu post'a tõe acestea, protestãmu : Eu Stefanu Plopiãnu din Valulu. — Serbanu Gavriã din satu Gradisti. — Ispasu Stoi'a din Postieni de josu. — Petre Ianeche din Niculesti. — Ilie Busoianu din Rasovitia. — Ivanu Cocosiu din Boldu. — Tachi Popescu, C. Palasonu din Boldu. — N. Dimache din Giosteni de josu.

Varietãti.

* Tergulu Sãbiulu din Aprile (Maiu). Tergulu de vite au fostu fõrte cercelatu. Ni se spune din pãrti competente in sa, ca afara de vitele de cai de rasa mai nobila, nu au fostu multa cautare. Preste totu putemu caracterisã tergulu trecutu astfeiu : relativu multi vendiatori si putini cumperatori.

Pentru o mai viãa intipuire despre acestu tergu sa spunemũ ca pretiurile cailoru cele mai inalte au fostu si pãna la 220 fl. au fostu in sa si cu pretiulu de 10 fl. si mai estini. Pretiulu viteloru cornute de tãiatu, variã intre 45 fl. 75 fl ; de jugu intre 30—90 capulu ; o vaca de tãiatu 30—60 fl ; cu vitielu 20 pãna in 70 fl ; vaca stërpa 16—25 fl. Pretiulu unei oi variã intre 3 si 6 fl. unu mielu intre 1 si 2 fl. o capra 2—6 fl., unu iedu dela 60 xr. pãna la 1 fl 20 xr. Porcii de tãiatu variãu intre 15 si 20 fl. Tergulu de articuli de industria au fostu slabu. Obiectele estine si totusi putina cautare. In asemanare cu de alte dati amu vediutu ca si vendiatorii au fostu de astadata in unu numeru cu multu mai micu decãtu alte dati din cauza ca, dupa cum se audiu vaierandu-se si cei veniti, nici spesele de calatoria in sa nu se potu acoperi. — Industriasii din locu in sa au avutu putinu valu la acestu tergu si lips'a de bani lucra ruinandu asupra-le. — Cu ocaziunea acest'a sa amintimũ si impregiurarea, ca pre lãnga tõe fõmetile despre cari cetimũ, ca esista in „Campiã“ Ardealulu, in Moldavi'a, Bucovin'a si in unele pãrti nordice ale Ungariei bucatele suntu estine. Grãulu de frunte cam 3 f. 73 xr. galet'a; de mijlocu 3 f. 33 xr.; celu de cõda cam 3 f. 20 xr. Secar'a ce era ajunsu la pretiulu 2 f. 20 xr. au incepundu a se cautã in tempulu din urma mai cu deadinsulu s'a radica tu iara la pretiulu de 2 f. 67 pãna la 2 i. 80 xr. Cucuruzulu celu bunu abiã trece preste 2 f. 40 xr.; ovesulu vasiaza intre 1 f. 13 xr. si 1 20 xr.

* Normala pentru pensiune. Despre o atare „normala“ aflãmu, ca aru fi de a se substerne in curendu Maiestãtiei Sele spre santiunare. Scõtemu urmatõrele date din trens'a : Spre a cãstigã cine-va intrẽga lãfa dreptu pensiune, va trebui cã si pãna acum sa servesca 40 de ani. Cãstigarea pensiunei pentru alti termini se va dã dupa 24-imi, si adeca dupa 25 ani $\frac{12}{24}$ din lãfa, dupa 30 ani $\frac{16}{24}$, dupa 35 ani $\frac{20}{24}$ si dupa 40 ani $\frac{24}{24}$ va sa dica lãfa intrẽga si fiindca are sa remãna positiunea cea d'antãiu dupa 10 ani $\frac{1}{3}$ din lãfa, asiã aru veni dupa socotel'a de mai susu dupa 24 ani jumetate din lãfa, dupa 20 ani $\frac{2}{3}$, dupa 35 ani $\frac{5}{6}$ si dupa 40 ani lãfa intrẽga. Resulta asiã dara pentru normala pensiuniloru oficialiloru, ce in curendu are a pasi in vietia, urmatõrea schema : Dupa 10 ani de servitiu $\frac{8}{24} = \frac{1}{3}$, dupa 25 ani de servitiu $\frac{16}{24} = \frac{2}{3}$, dupa 35 ani de servitiu $\frac{20}{24} = \frac{5}{6}$, dupa 40 ani de servitiu $\frac{24}{24} =$ lãfa intrẽga.

Redactoru respundiatoriu Nicolau Cristea.

* (Dõue familii secuiesci se hotãrescu a trece la legea mosaica.) D. Martin Czelder misionariu (predicatoriu) ev. reformatu in Galati, publica in „Kol. Közl.“ din 21 Apr. a. c. o scire ne mai audita pãna acum in tierile romanesci. Dõue familii secuiesci din satulu Bezed-Ujfalu in Transilvani'a, anume Acs Károly si Holló Ferencz cu nevestele loru cu 10 copii si cu o rudenia, in suma 15 suflete, parasindu-si tier'a si ajugendu la Focsiani nnde facura cunoscentia mai deapropõ cu nisce evrei de acolo, la carii au si trasu si s'au ospetatu, se determinara a trece pentru mancare si bani la legea mosaica, precum si a pribegi in Turci'a. Intr'aceea fiindca evreii din Focsiani n'au rabinu mare, asiã ei detera numiteloru familii secuiesci cevasi merinde, apoi unii din ei apucara cu acei secui calea cãtra Galati, pentrucã sa-i recomande la rabinulu de acolo, care erã sa-i desbotese, deca este iertatu a dice asiã, si sa le faca ceremoniele apostasiei, cu care avea sa parasesca legea lui Christosu si sa treca la a Talmudulu. Sosindu acele familii la Galati, eara evreii alegendu in susu si in josu spre a pune la cale planulu pregatitu, eata ca unu unguru ardelenu turcitu, anume Effendi Musztafa K. afla totu lucrulu, alergã la D. Czelder iarasi luandu pe lãnga sine pe desealulu ungurescu Kelemen Fer. si pe unulu Gal Jozsef, grabesce in uliti'a unde stã carucenele secuiloru cu 10 copii flamandi; eata inse ca se ivescu si cãti-va evrei din o casa vecina impreuna cu pãrintii copiiloru. Mai in scurtu, d. Czelder aflã totu adeverulu lucrulu, pe care-lu marturisira insii secuui, eara evreii se facura neveduti. Intr'aceea directorulu politiei din Galati aflandu despre acestã intemplantã, vine sãr'a la Czelder si-i cere cu tõta bun'a cuviintia sa-i descopere totu decursulu acelei intemplantã extraordinarie, pentrucã informatu fiindu se mai ia si alte mesuri, ceeace s'a si fãcutu. Totu odata se deschise si o colecta pentru acelea dõue familii ticalõse si nesocotite, din care curendu li si strinsera vre-o cinci galbeni.

Totu D. Czelder publica sub nr. 1229 de dato 14 Aprile a. c. unu felu de admonitiune cãtra secuime, cã fãra preinsciintiare si cercetare de apropõ nici unu secuui se nu mai mërã la Galati, pentruca si pãna acum se afla acolo prea multi, carii de cate-va septemani astẽpta in mare lipsa si ticalosia cã sa capete de lucru; eara pãna nu se voru incepe lucrãrile la calea ferata, nici ca voru capatã.

* Fortune. Din giurulu Deveii, cu datulu 23 l. c. se scrie „Albinei“ : „Cam de trei dõile, incepundu a suflã unu orcanu infricosiatu de cãtra resaritul de medianõpte, acoperi cu neua si cu ghëtia delurile mai inalte de prin acestu giuru, pomii aflãndu-i in stadiulu celu mai desvoltatu alu in florirei i nimici cu totul pentru acestu anu, — dauna necalculata se causã in pãrtile aceste prin acestu ramu de economia cãci poporulu din aceste pãrti cu economi'a pometulu si-acopere preste anu cea mai insemnata parte a necessitatiloru sele, acestã sperantia acum'a deodata i se luã.

Nr. 13—1

Publicatiune.

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prin decisiunea pre inalta dto Bud'a in 3 Februaru 1866 a concede pre gratisu, ca premiele de alegere pe intrecute cu caii in in suma de 6700 siese mii siese sute galbeni imperatesci concese din mijlõcele statulu pe fia-care anu pentru radicaarea culturai de cai sa se mai numere si de aci incolo in sa in restempu de diece ani, si anume dela anulu 1867 pãna inclusive 1876 mai departe, ca premii si medaile pentru cultur'a de cai pe tempu de trei ani dela 1867 pãna inclusive 1869 pe totu anulu 3,600 trei mii siese sute galbeni imperatesci, afara de acest'a pentru tinerea de armasari buni privati pe rastempu de trei ani incepundu dela 1867 pãna inclusive 1869 pe totu anulu 1600 un'a mie si esã sute galbeni imperatesci laolalta 5200 cinci mii dõue sute galbeni.

Ce se aduce prin acest'a la cunoscentia publica.

Dela Guvernulu regescu Transilvanu

Clusiu in 16 Aprile 1866.

15—1

EDICTU.

Ann'a Zosimu Sirbulu din Rotbavu, in districtulu Brasiovulu, care cu necredintia de 4 ani parasise pe legitimulu ei barbatu Nicolae Dutia, — dupace la 1862 o aduse din Principatele romãne, si earasi s'a fãcutu nevediota, fãra a se putẽ sci unde se afla, — este prin acest'a citata, cã in terminu de unu anu si o di sa se infãtisiedie inaintea forulu matrimoniale subscrisu, cã la din contra, se va decide divortiuulu sotiulu ei, si in absentia densei.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractulu protop. alu II. alu Brasiovulu.

Brasiovu in 6 Fauru 1866.

Ioann Petricu
Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 27 Aprilu (9 Maiu) 1866.

Metalicele 5%	53 35	Actiile de creditu	121
Imprumutulu nat. 5%	57	Argentulu	129
Actiile de banca	648	Galbinulu	6 22

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.